21 Ιουλίου 2017

Κύπρος ’74: Το ηρωικό τέλος του Διοικητή της 33ης μοίρας καταδρομών και η σκληρή μάχη για τη σορό του

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

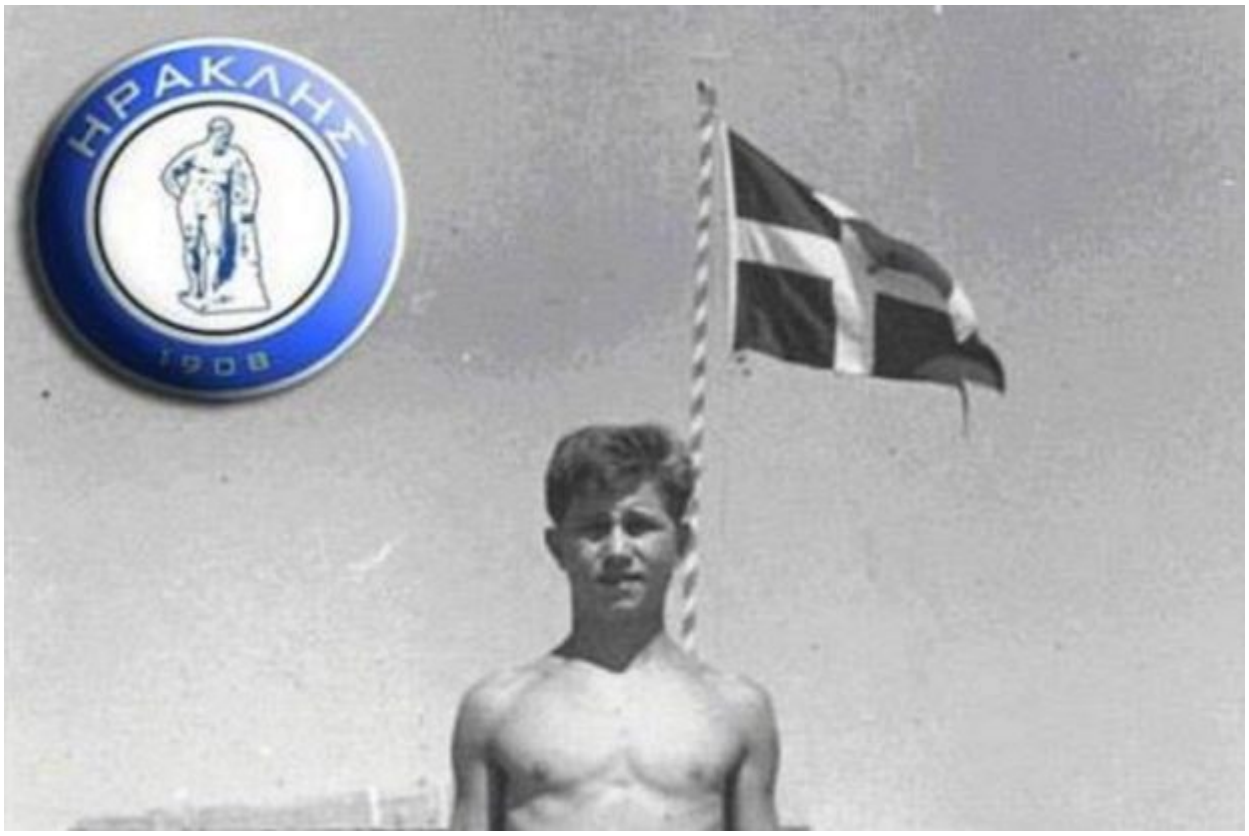

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 το κλειστό γήπεδο του Ηρακλή Θεσσαλονίκης, έδρα της ομάδας βόλεϊ, αποκτούσε όνομα και λεγόταν πλέον «Κατσάνειο», προς τιμήν του Γεωργίου Κατσάνη, αθλητή του συλλόγου και ηρωικού διοικητή της 33ης Μοίρας Καταδρομών στην Κύπρο.

Ο πρώην σπρίντερ του Ηρακλή από το Σιδηρόκαστρο Σερρών πολέμησε τον «Αττίλα» στις 21 Ιουλίου 1974 στον Άγιο Ιλαρίωνα, τη δεύτερη μέρα της τουρκικής εισβολής και ήταν μόλις 37 ετών όταν χτυπήθηκε από τα πυρά των εχθρών.

Ο Γιώργος Κατσάνης υπήρξε αθλητής του Ηρακλή από τα 14 του, με καλές επιδόσεις στα 100 και στα 200 μέτρα, στο μήκος και στις σκυταλοδρομίες. Στα 18 του εισηχθη στη Σχολή Ευελπίδων και ξεκίνησε στρατιωτική καριέρα, ώσπου ζήτησε μετάθεση στην Εθνική Φρουρά, το 1973.

Εκεί ανέλαβε την διοίκηση της 33ης Μοίρας Καταδρομών, η οποία πολέμησε γενναία και στις δύο φάσεις του Αττίλα, η οποία όμως υπέστη βαρύτατες απώλειες, ειδικά κατά την προέλαση των τουρκικών αρμάτων προς την Κερύνεια, όπου εκεί κατά παράβαση κάθε στρατιωτικής και κοινής λογικής διετάχθησαν από το “σοφό” ΓΕΕΦ να αντισταθούν σε άρματα μάχης, ενώ ήταν γνωστό ότι η Μοίρα δεν είχε ουσιαστικά αντιαρματική κάλυψη. Τα αποτελέσματα τραγικά… Ωστόσο, προηγουμένως, κατά το πρώτο 24ωρο της εισβολή η 33η από κοινού με την 31η

και 32η Μοίρα Καταδρομών διετάχθησαν να αλώσουν τον Άγιο Ιλαρίωνα και τις συν αυτό κορυφές που τον περιέβαλαν, περιοχή Κοτζά Καγιά, ύψωμα Άσπρη Μούτη και ύψωμα Γκαμήλα. Η παρακάτω ιστορία αφορά στην προσπάθεια της 33ης Μοίρας στην περιοχή του Αγ. Ιλαρίωνα.

Το τραγικότερο στην ιστορία που εξιστορούμε είναι ότι οι απέναντι από την 33η κυπριακή μοίρα καταδρομών ευρισκόμενοι Τουρκοκύπριοι, αρκετοί ομιλούντες ελληνικά, γνώριζαν μέσω του δικτύου πρακτόρων και παρακολούθησης τα ονόματα και τα πρόσωπα σχεδόν όλων των Ελλήνων αξιωματικών οι οποίοι υπηρετούσαν στην Κύπρο, όπου σε κάποιες περιπτώσεις όπως αυτή του Γεώργιου Κατσάνη αυτή η γνώση κατέστη μοιραία.

“Ήταν 21 Ιουλίου 1974, ημέρα Κυριακή. Ώρα 9η πρωινή. Στη δεξιά πτέρυγα της 33 Μοίρας Καταδρομών, ο Διοικητής μας Ταγματάρχης Γεώργιος Κατσάνης, προσπαθεί να εξουδετερώσει την τουρκική αντίσταση βοηθούμενος από τέσσερις καταδρομείς. Κάλυψη και στους πέντε παρείχαμε εγώ με δεύτερο καταδρομέα, που βρισκόμασταν κρυμμένοι πίσω από ένα μεγάλο βράχο, σε απόσταση πενήντα περίπου μέτρων. Άλλες ομάδες μας κάλυπταν πιο πίσω, χωρίς όμως οπτική επαφή με το σημείο, προφανώς λόγω της ιδιομορφίας του εδάφους στη συγκεκριμένη περιοχή του Αγίου Ιλαρίωνα.

Σ’ αυτό ακριβώς το σημείο ο Διοικητής σηκώνεται και προσπαθεί να λάβει προωθημένη θέση μάχης. «Ακουσε, όμως, κάποιους να του φωνάζουν από απέναντι: “Μη χτυπάτε, είμαστε Ελληνες, κύριε Κατσάνη”. Προχώρησε δίχως προφυλάξεις και χτυπήθηκε αλύπητα από τουρκικά πυρά, θύμα μπαμπεσιάς των εχθρών, που (όπως αποδείχθηκε αργότερα) είχαν συλλέξει ονόματα και φωτογραφίες των Ελλήνων αξιωματικών. “Μη φοβάστε, θα πέσουμε, αλλά δεν θα φύγουμε, να σας αφήσουμε στα χέρια των Τούρκων”, έλεγε στον φίλο του Τεύκρο Χειμώνα από την Κυρήνεια. Οι στρατιώτες του Κατσάνη προσπάθησαν να πάρουν το άψυχο κορμί του διοικητή τους, έδωσαν μάχη σε θερμοκρασία 42 βαθμών υπό σκιάν, αλλά δεν τα κατάφεραν».

Το πτώμα του ήρωα Κατσάνη έμεινε άταφο στο χώμα του Πενταδάκτυλου.

Τη στιγμή που ο Διοικητής μας έπεφτε στο έδαφος, συνεχείς ριπές αυτομάτων όπλων γάζωναν κυριολεκτικά το σημείο εκείνο για αρκετά λεπτά. Προσπάθειές

μας να στρέψουμε τα πυρά μας προς τα αριστερά, έφεραν το αντίθετο αποτέλεσμα. Οι Τούρκοι μας καθήλωσαν με καταιγισμό πυρών, ο δε βράχος έγινε διάτρητος από τις εκατοντάδες σφαίρες που δέχθηκε.

Επανειλημμένες και απεγνωσμένες προσπάθειες δυο καταδρομέων από την ομάδα των τεσσάρων να προστρέξουν και να βοηθήσουν το Διοικητή μας απέβησαν άκαρπες, με αποτέλεσμα να κινδυνεύσουν άμεσα. Ένας απ' αυτούς, στην τελευταία προσπάθειά τους, τραυματίζεται και αποχωρεί. Για δεκαπέντε λεπτά, όλοι αμήχανοι, προσπαθούσαμε απεγνωσμένα ν' αποφύγουμε το θάνατο από την τουρκική υπεροχή των πυρών. Καταφέραμε μετά δυσκολίας να συνεννοηθούμε, ώσπου τελικά εγκαταλείψαμε το φονικό σημείο καταβεβλημένοι και άφωνοι.

Στη σύντομη διαδρομή μας προς τα πίσω τραυματίστηκε και δεύτερος καταδρομέας. Με μεγάλη δυσκολία τον μεταφέραμε μαζί μας, ενώ ο τρίτος χάθηκε για πάντα από τα μάτια μας, κατευθυνόμενος βορείως, προς την απόκρημνη και άκρως επικίνδυνη πλευρά της Κερύνειας.

Φτάσαμε σε ασφαλέστερο σημείο, 200 μέτρα πιο πίσω. Με τη βοήθεια συντρόφων μας, οι δύο τραυματίες προωθήθηκαν για περίθαλψη. Οι τρεις που απομείναμε, είχαμε υποστεί νευρικό κλονισμό. Δεχθήκαμε την βοήθεια των υπολοίπων, αλλά για αρκετή ώρα δεν μπορούσαμε να συνέλθουμε και να μιλήσουμε.

Η μάχη κράτησε για άλλες δυο ώρες. Απλώς αμυνόμασταν με στόχο τη σωτηρία μας από τα συνεχή και καταιγιστικά πυρά του αντιπάλου. Δεν μπορέσαμε να προχωρήσουμε προς το σημείο όπου βρισκόταν το νεκρό σώμα του Διοικητή μας. Έτσι, ακολουθήσαμε κι εμείς τα τμήματα που άρχισαν εντωμεταξύ να οπισθοχωρούν.

Όσο περνούσε ο χρόνος κι απομακρυνόμασταν, αρχίζαμε να συνειδητοποιούμε τι ακριβώς είχε συμβεί. Ο γενναίος πολεμιστής που μας καθοδηγούσε όλο το βράδυ, ο άξιος Διοικητής, δεν ήταν μαζί μας πια. Ο αείμνηστος Γεώργιος Κατσάνης πέρασε την πύλη των αθανάτων. Πίστεψε στην ελευθερία της Κύπρου κι έχυσε το αίμα του.

Γι' αυτό, αιώνια θα σ' ευγνωμονούμε. Σου χρωστάμε την Κερύνεια ελεύθερη. Το σπουδαιότερο, οφείλουμε την ταφή σου.

Συγχώρησέ μας για την εγκατάλειψη του άψυχου κορμιού σου. Σ' αφήσαμε ψηλά στον Πενταδάκτυλο, ανάμεσα στις άγριες κορφές του Αγίου Ιλαρίωνα, στα χέρια των Τούρκων. Πίστεψέ μας, πραγματικά προσπαθήσαμε, μα δεν τα καταφέραμε.

Φάνηκες κατά πολύ ανώτερός μας. Ελπίζουμε η ψυχή σου να μας συγχωρέσει.

Αιωνία ας είναι η μνήμη σου!”

Η κόρη του Λίνα, γράφει σχετικά: “Καθώς ξημερώνει οι μνήμες ζωντανεύουν και ξαναγίνομαι εκείνο το οχτάχρονο παιδί που ξύπνησε αγριεμένο από το θόρυβο των αεροπλάνων και τις γεμάτες αγωνία φωνές .”Τούρκοι ,Τούρκοι μας βομβαρδίζουν” .Θυμάμαι το σφίξιμο του χεριού της μητέρας μου ,θυμάμαι το κλάμα της αδερφής μου θυμάμαι το πόσο ήθελα να ήσουν εκεί πατέρα μου, μαζί μας …
Μα εσύ πήρες το δρόμο το παλικαρίσιο ,το δρόμο της τιμής ,της λεβεντιάς .Έμεινες πιστός στα ιδανικά που γαλουχήθηκες ποτίζοντας τη γη που τόσο αγάπησες με το αίμα σου .
43 χρόνια πέρασαν πατέρα και ακόμη σε περιμένουμε !”

ΠΗΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:
Παγκύπριος Σύνδεσμος Εφέδρων Καταδρομέων, briefingnews.gr